

Cal Forroll

Gironella

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sortint de Gironella per la carretera de Casserres, on s'acaben les darreres cases, a mà esquerra.
Emplaçament Al peu de la carretera de Casserres, a la sortida del poble.

Coordenades:

Latitud: 42.03525
Longitud: 1.8768
UTM Est (X): 407030
UTM Nord (Y): 4654300

Classificació

Número de fitxa 08092 - 48
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Noucentisme Popular
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 7145201DG0574N0001DF

Fitxes associades:

[Els Clots de Sant Marc](#)

Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 14/11/2017 - 01:00

Descripció

Es tracta d'un gran habitatge amb diverses construccions adossades producte d'intervencions que han transformat l'antiga estructura de la masia de la qual encara resten vestigis, com per exemple l'antiga porta d'entrada situada a la banda oposada de l'actual, un portal amb els emmarcaments fets amb dovelles de pedra, amb els angles treballats al biaix, formant una llinda d'arc rebaixat. La planta de l'edifici és rectangular i s'organitza en alçat en planta baixa i dos pisos amb coberta de teules a quatre vessants; destaca que de la coberta a la zona central i situada en sentit de l'eix longitudinal de l'edifici, s'eleva una planta més respecte la resta de l'edifici, també amb coberta de teules a quatre vessants. A més, a la façana principal, s'hi adossa una estructura que sobresurt de la línia de façana, com si fos una torre adossada, que també sobresurt en alçat respecte la coberta de l'edifici i remata per una coberta de teules a quatre vessants. Aquesta estructura està feta amb obra vista de maó, la qual cosa destaca del conjunt que presenta uns murs exteriors revestits amb un arrebossat simple pintat de blanc, llevat de les quatre cantonades que presenta carreus de pedra. Aquest volum adossat a la façana principal, compta amb una curta escala d'accés que permet assolir la cota de la porta d'accés a la planta primera, nivell en el que actua de porxo; la planta segona es mostra a manera de tribuna. Les quatre façanes presenten diverses obertures amb la mateixa configuració, és a dir, finestres o balcons ampitadors amb les llindes rectes i amb els brancals, llindes i ampits realitzats amb obra de maó vist. Els balcons ampitadors disposen d'unes baranes de ferro de forja disseny complex, amb barrots verticals helicoidals decorats amb reganyols sota del passamà i figures geomètriques (cercles) a la zona de sòcol. El ràfec de les cobertes és força pronunciat i decorat amb caps de biga i reforços de ferro. El volum que sobresurt de la coberta antigament havia funcionat com a graner. A la façana principal, a tocar de l'angle nord-oest hi ha un altre volum adossat, aquest és bastit amb grans carreus de pedra i disposa d'una estreta escala de graons de pedra per pujar-hi; es tracta d'una estructura que allotja una antiga tina de vi, aquesta està connectada cap a l'interior amb altres estructures de tina que ocupen part dels baixos de la casa. La casa conserva els baixos amb coberta de volta de pedra en alguns casos i amb volta de maó en altres. La part antiga de la casa mostra tres crugies paral·leles, a les quals es va ampliar el volum cap al sud, moment en que es va fer la gran modificació de l'estructura que li confereix la fisonomia actual. La casa compta amb altres estructures de moments cronologies diversos, entre els quals coberts i pallers que es disposen al voltant de la casa i que conformaven un clos tancat, comptava amb un portal d'accés al costat més sud i un altre, encara utilitzat avui dia, per el costat més de ponent.

Història

L'estructura de la casa de Cal Forroll assenyala la presència de diferents fases constructives que han anat ampliant i modificant l'estructura originària de la masia al llarg dels anys. L'acabat actual uniformitza la casa, especialment exteriorment, fet que no afavoreix la identificació de les diferents etapes constructives. Alguns dels elements visibles a nivell de planta baixa semblaria que poden correspondre a una estructura del segle XVIII, sense que es pugui determinar amb exactitud ni tampoc definir si conserva elements que poden ser més antics. Aquesta estructura es veuria ampliada i totalment reformada a les primeres dècades del segle XX adoptant la fisonomia actual.

Documentalment no es coneixen gaire notícies que ens informin de la masia; l'historiador J. Busquets en un article sobre un cartolari del segle XIII, identifica que les Coromines podrien correspondre amb l'antic nom de Cal Forroll de Gironella. Així, consta una referència a un document de l'any 1233 en que s'esmenta a Bernat de Coromines.(BUSQUETS, 2008: p.36). També del segle XIII consta una altra referència directe de la masia, en concret del 26 de setembre del 1245 data una compra realitzada per Ramon de la Portella, fill de Bernat de la Portella, qui ven al monestir de Sant Pere de la Portella tots els alous que té ell i el seu pare a les parròquies de Sant Pere, Sant Pau i Santa Maria de l'Antiguitat, del terme de Casserres; pel preu de 140 unces d'or; l'alou correspon a les masades de "Casamitjana", d'en Ramon Martí i d'en Bernat de Sant Pere, i als masos de "Vilaclara", de "Forroll" i de Barbats. (BOLÓS: 2009, p.315). D'altra banda, en el fogatge de 1553 hi consta una anotació que indica Bertomeu Soroll (IGLÉSIES: pg. 462), que a tall

d'hipòtesis fa pensar que podria correspondre a aquesta masia, sense que aquest extrem estigui confirmat. En el cadastre de 1772, corresponent al més antic conservat de Gironella, en la partides de les cases de pagès hi consta can Arola, segons explica J. Busquets el terreny rústic del municipi es trobava repartit en poques mans; del total de contribució rústica Can Arola havia de pagar per 145 quarteres, l'extensió més gran del terme segons aquest cadastre. (BUSQUETS: 1999). Altres referències les trobem ja tardanament, en concret en el llibre "Registro de las casas de campo de cada Distrito. Ydem de los aforados de guerra" de l'any 1856 (AHCB), hi apareix la referència a Cal Forroll, en la que hi consta "Juan Mas y Forroll".

Bibliografia

- BUSQUETS I CASTELLA, J.: (2008): "Un cartolari d'Olvan del segle XII", a L'Erol, número 96, p. 33-36.
- BUSQUETS I CASTELLA, J.; MONTAÑA, D.; PUJOL, J.; SERRA, R.: (1999): Gironella. Notes històriques. Calaf: Edicions del Centre d'Estudis de l'Associació Cultural El Vilatà del Berguedà, Col·lecció L'Escambell, núm. 12.
- IGLÉSIES, Josep (1979): El Fogatge de 1553. Barcelona, Fundació Salvador Vives Casajuana.
- S/A. (1993): Cent imatges per a la història: Gironella, 1885-1973. Gironella: Associació Cultural El Vilatà; col·lecció l'escambell, 4.

